

'Niet erbovenop, maar in plaats van'

Concrete voorbeelden voor het benutten van de ruimte

Wat is er mogelijk?

1. In het curriculum liggen de onderdelen van het centraal examen vast, maar het schoolexamen is per vak vaak veel vrijer in te vullen. Dit geeft de mogelijkheid om het lesprogramma af te stemmen op de interesse van een leerling.

Voorbeeld bij Nederlands: je kunt een keuzeschoolexamen invoeren waarbij leerlingen zelf mogen kiezen voor het onderwerp. Denk aan spelling, drama, massamedia, taalkunde of grammatica. Dus wat je als leerling zelf interessant of passend vindt.

2. In het curriculum ligt er weinig vast over toetsvormen. Je hebt dus de keuze om daarin af te wisselen. Bijvoorbeeld een schriftelijke toets, een groepsgesprek, een mondeling of een mindmap.

Voorbeeld bij scheikunde: laat leerlingen een verhaal, een websitetekst, een folder van een autodealer of iets anders schrijven over biobrandstoffen.

3. Maak een gezamenlijk talenportfolio: laat de leerling zijn meesterproeven daarin verzamelen.

Voorbeeld: niet voor iedere taal vijf opstellen en vier spreekbeurten. Stel minimale eisen en laat de leerling kiezen in welke taal hij wil uitblinken.

4. Samenwerking binnen het gammacluster. De vakken in dit cluster sluiten binnen diverse domeinen op elkaar aan, maar hebben wel steeds een eigen vakspecifieke benadering of denkwijze. Hier liggen mogelijkheden voor een vakoverstijgende aanpak.

Voorbeeld: bij geschiedenis, maatschappijleer en maatschappijwetenschappen is een afstemming bij de domeinen over democratie en rechtsstaat zelfs een 'must'.

5. Samenwerking tussen betacluster en talen: laat leerlingen een beargumenteerd oordeel geven over een situatie in de natuur of een technische toepassing. Daarin kunnen ze onderscheid maken tussen wetenschappelijke argumenten, normatieve maatschappelijke overwegingen en persoonlijke opvattingen.

Voorbeeld: laat een betoog in het Engels of Nederlands schrijven over een technische toepassing.

6. Vakoverstijgende PO's: in plaats van bij elk vak een losse PO, samen een PO samenstellen.

Voorbeeld: onderdeel 'Markt' van economie kan samen met geschiedenis en aardrijkskunde worden behandeld. Denk aan onderwerpen als grote depressie,

opkomst Azië, invoering euro en de EU.

7. Niet de methode volgen, maar zelf invulling geven.

Voorbeeld bij aardrijkskunde: volgens de exameneisen ben je vrij in het kiezen van een mondiaal milieuvraagstuk. De methode geeft een onderwerp, maar je kunt ook aansluiten bij de actualiteit.

8. Algemene vaardigheden bij de bètavakken stimuleren. Denk bij uitstek aan vaardigheden die overlappen met andere vakken.

Voorbeeld: bronnenonderzoek, taalvaardigheid, formuleren en communiceren, onderzoek, opstellen, analyseren, interpreteren en weergeven, redeneren.